

[Vagn Bro.]

Disse Kursus, der væsentlig har deres Elever fra Landbohjem, der ofte er saadan beliggende, at Børnene ikke har været i Stand til at besøge en Mellemskole, arbejder tit under overmaade vanskelige økonomiske Kaar, idet de næsten ganske er uden Støtte fra det offentlige. De faar ca. 125 Kr. for hver Elev, der efter to Aars Læsning tager Eksamen, men ud over dette relativt ringe Beløb — i hvert Fald ringe i Nutiden — faar de intet, og dog tror jeg, at de gør og har gjort en stor samfundsnyttig Gerning, altsaa væsentlig til Gavn for Landbefolkningen, der jo har vanskeligere Skolegang, og det er vel for øvrigt ogsaa den Del af Befolkningen, der i Øjeblikket lider mest under de svære Trafikforhold.

At der i disse smaa afsides beliggende Hjem findes Børn, der senere udøver Arbejde med stor Dygtighed for dem selv og deres Land, er der ikke Tvivl om. Jeg behøver kun at nævne et Navn som afdøde Professor P. O. Pedersen i Spidsen for mange af dem, der er kommet ude fra de smaa danske Hjem.

De fleste af disse Elever er i Alderen 16—25 Aar, ja, undertiden er de endda ældre. Det er Folk, som i moden Alder har bestemt sig for Læsningen til Dyr læge, Landinspektør el. lign., og som nu ikke kan gaa i de almindelige Skoler paa Grund af Aldersforskellen, og som heller ikke kan være tjent med det, da de kan arbejde hurtigere og udrette paa et Par Aar, hvad yngre bruger 4—5 Aar til. Det er i øvrigt gennemgaaende fortræffelige unge Mennesker med et bestemt Maal for deres Arbejde, hvilket ikke alene viser sig under deres Læsning, men i de allerfleste Tilfælde viser sig under deres senere Vandel.

For mindrebemidlede er det næsten uoverkommeligt at holde et saadan ungt Menneske paa Kursus med Skolepenge og Ophold. De Moderationer, der maa ydes, maa saa ydes af Kursuset selv, og det vanskeliggør i allerhøjeste Grad dets Økonomi. Det er for øvrigt ogsaa meget vanskeligt for et saadant Kursus at holde en fast Lærerstab, naar Lønnen maa være i Underkanten af de offentlige Skolars.

Jeg er indforstaaet med, at Staten nøje maa passe paa sine Udgifter, hvad ikke mindst de kommende vanskelige Tider kræver, men Spørgsmaalet er, hvorledes man vurderer de forskellige Udgifter, om ikke man dels paa uproduktive Omraader, dels paa Udgifter, hvor en stærkere Kontrol kunde gribe ind, havde været i Stand til at

indvinde noget og saa i Stedet for paa Omraader som dette o. lign., som den ærede tidligere Taler var inde paa, skulde gøre noget yderligere. I hvert Fald er det klogt Økonomi at hjælpe den dygtige og flittige. Han finder da let sin Plads i Samfundet, og hans Karakteregenskaber medfører, at han ikke falder Samfundet til Byrde, og det var dog det sande Maal for et bevidst Folkestyre.

Jeg tillader mig derfor at anbefale disse Kursus til en bedre økonomisk Stilling, dels i Form af Tilskud til Lærerne, dels i Form af Fripladstilskud til flittige og finke trængende Elever og endelig i Form af et forhøjet Tilskud pr. Elev. Jeg skal ingenlunde udtale mig imod offentlige Sportspladser, Svømmebassiner, Sognegaarde, alt det, der hører til et arbejdende og producerende Folk, selv om det Hjemmeliv, der vel egentlig staar over dette, i nogen Maade kan komme til at tage Skade deraf; men det dygtige og personlige Arbejde i de stille Stuer, som ikke mindst disse lidt ældre unge fremadstræbende viser, bør ikke forsømmes, og at give Tilskud til de unges Dygtiggørelsesmuligheder, der af Ungdommen selv føres ud til Virkelighed, staar vi os alle ved.

Dernæst vil jeg henlede den højtærede Justitsministers Opmærksomhed paa et Omraade, hvor der efter min Mening kræves et højere Vederlag for et overmaade nyttigt Arbejde. Jeg tænker paa det øgede Arbejde, der nu i Krigstiden er paalagt vore Sognefogder. Da jeg i 1932 var mit Partis Ordfører ved Loven i saa Henseende, Loven af 4. Marts 1932, hævdede jeg — hvad jeg har maattet høre overmaade meget for af de paagældende —, at dette Hverv først og fremmest var et Æres- og Tillidshverv, medens det lønmæssige maatte komme i anden Række. Det hævder jeg stadig. Var det ikke saaledes, vilde Kvaliteten paa dette vigtige Omraade gaa ned, og det vilde blive til stor Skade for det almene Vel. Sognefogeden bør netop være en Mand, der ses op til. Men nægtes kan det ikke, at Vederlaget i Dag er for ringe.

Ved Loven af 30. Juli 1922 tillagdes der Sognefogderne en af vedkommende Amsraad fastsat Løn paa 80 til 400 Kr., som uredes af Amsrepartitionsfonden. Ved Loven af 4. Marts 1932 blev vi ved det, men tilføjede:

„Dog vil der i ganske særlige Tilfælde, hvor der er aabenbart Misforhold mellem en Sognefogeds Arbejde og Maksimallønnen, under Hensyntagen til Sognefogedens af hans Gerning flydende